

PUOLUSTUSVOIMAIN KOMENTAJA
 Maanpuolustuskurssin avajaispuhe
 MPK236 / 16.8.2021

**Herra ministeri,
 hyvät valtakunnallisen maanpuolustuskurssin osanottajat, hyvät naiset ja herrat!**

**Herr minister,
 bästa deltagare i den riksomfattande försvarskursen, mina damer och herrar!**

Viimeiset puolitoista vuotta ovat koetelleet yksilöitä, yrityksiä ja yhteiskuntaa. Korona-aika on myös muistuttanut siitä, mikä on varautumisen merkitys. Meille sotilaille pahan päivän varalle varautuminen on päätyötä. Näin ollen olisi ollut huolestuttavaa, jos emme olisi kysyneet mukauttamaan toimintaamme ja turvaamaan Puolustusvoimien tehtävien päivittäisen toteuttamisen aika ajoin haasteellisissakin pandemian vaiheissa.

Koronatilanne on vaikuttanut myös maanpuolustuskurssien toteuttamiseen. Viime vuonna kursseja toteutettiin poikkeuksellisin järjestelyin. Tämän vuoden kevätkaudelle suunniteltuja kursseja ei toimeenpantu tiukkojen kokoontumisrajoitusten vuoksi. On hienoa, että voimme nyt jälleen käynnistää nämä tärkeät kurssit terveysturvallisuudesta huolehtien.

Samalla kun korona on vienyt - ja vie edelleen - pääosan huomiosta, myös muut turvallisuushaasteet ovat olleet esillä. Kyberturvallisuustapahtumat ovat arkipäivää. Maailman tapahtumat ovat myös muistuttaneet nopeiden tilannekehitysten mahdollisuuksista kovan turvallisuuden alueella. Viimeisimpänä Afganistanin tapahtumat, joita seuraamme tiiviisti.

Hyvät kuulijat

Myös kotimaassa tapahtuu. Alkava syyskausi on Puolustusvoimien näkökulmasta poikkeuksellisen merkityksellinen. Loppuvuonna valmistuvat valtioneuvoston puolustuselonteko ja hallituksen asettaman parlamentaarisen komitean mietintö asevelvollisuuden kehittämisestä. Ennen vuoden vaihdetta puolustushallinto tekee myös hankintaesityksen Hornet-hävittäjien suorituskyvyn korvaamiseksi valtioneuvoston päätettäväksi.

Kullakin näillä kolmella kokonaisuudella, niiden lopputulemilla on merkittäviä vaikutuksia siihen, millainen puolustuskyky ja millaiset Puolustusvoimat Suomella on tämän vuosikymmenen lopulla.

Puolustusvoimien näkökulmasta on syytä todeta valtioneuvoston selontekojen tarpeellisuus. Parlamentaarinen hyväksyntä ja pitkäjänteisen sitoutuneisuus ovat Puolustusvoimille tärkeitä. Tällä hallituskaudella on jo laadittu ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko sekä sisäisen turvallisuuden selonteko. Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko antaa raamit ja perusteet puolustuselonteolle. Ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon mukaan Suomi on sotilasliittoon kuulumaton maa, joka ylläpitää vahvaa ja uskottavaa kansallista puolustuskykyä.

Tulevassa puolustuselonteossa linjataan Suomen puolustuskyvyn ylläpidon ja kehittämisen päälinjat tällä vuosikymmenellä. Puolustusvoimien näkökulmasta nykyinen puolustusratkaisu kestää kuluva vuosikymmenen mukanaan tuomat paineet. Puolustuksemme perustana ovat edelleen tunnetut strategiset valintamme, joiden taustalla on kansalaisten maanpuolustustahto.

Hyvänolon tunteeseen ei ole kuitenkaan muuttuvassa maailmassa varaa. Puolustuksen toteuttamistapoja on kehitettävä toimintaympäristön, teknologian, sodankäynnin ja yhteiskunnan muutosten mukaisesti. Yhä monitahoisempien uhkien ennaltaehkäisyyn, hallintaan ja torjuntaan tarvitsemme sekä moderniin teknologiaan perustuvia järjestelmiä että asevelvollisuuteen perustuvaa laajaa reserviä.

Maa-, meri- ja ilmatoimintaympäristöjen lisäksi kyber- ja informaatioulottuvuudet sekä avaruus ovat yhä tärkeämpiä myös meille. Tarvitsemme kaikki edellä mainitut toimintaympäristöt kattavan integroidun kokonaisuuden, jossa korkeassa valmiudessa olevat kärkisuorituskyvyt ja laaja reservi varmistavat kyvyn puolustautua nopeasti yllättävässä tilanteessa sekä kyvyn jatkaa vastarintaa pitkittyvässä kriisissä.

Tasapainon säilyttäminen arjen toimintaan ja puolustuskyvyn kehittämiseen tarvittavien resurssien välillä on yhtä lailla tärkeää. Puolustusvoimissa ymmärretään hyvin taloudellisen tilanteen aiheuttamat reunaehdot. On kuitenkin korostettava, että puolustuksen tarpeet kumpuavat toimintaympäristön asettamista vaatimuksista.

Asevelvollisuutta selvittävä parlamentaarinen komitea tarkastelee laaja-alaisesti asevelvollisuutta ja maanpuolustusvelvoitetta. On hyvä, että tämä selvitys tehdään. Asevelvollisuutta on kehitettävä ajassa eläen ja sillä pitää olla kansan tuki. Siksi on tärkeää, että komitean tulevista suosituksista käydään laaja keskustelu unohtamatta sitä, että asevelvollisuutta ylläpidetään sotilaallisen maanpuolustuksen tarpeisiin.

HX-hankkeen osalta painotan sitä, että kyse ei ole pelkästään ilmapuolustuksesta vaan laajemmin koko puolustusjärjestelmään vaikuttavasta kokonaisuudesta. HX on siis puolustusvoimallinen suorituskyky, jota ilmavoimat operoi. On luonnollista ja ymmärrettävää että tämän mittaluokan hankinnasta käydään kriittistäkin keskustelua. Tähän totean, että Puolustusvoimien suunnitelmien ja esitysten taustalla on aina mittava tutkimus ja analyysi.

Vaikka HX on hallinnut keskustelua, on huomattava, että käynnissä on muitakin hankkeita, joilla puolustuksen kokonaisuutta pidetään tasapainossa. Puolustusvoimien tavoitteena on aina rakentaa oloihimme sopiva ja toimintaympäristöä vastaava kokonaisuus, ei pelkästään valita yhden puolustushaaran tai aselajin optimiratkaisua.

Arvoisat kuulijat

Monialaisiin uhkiin vastaaminen edellyttää myös tiivistä kansainvälistä yhteistyötä. Käsittelen seuraavassa pohjoismaista sotilaallista yhteistyötä. Suomi toimii kuluva vuoden Pohjoismaiden puolustusyhteistyöfoorumin Nordefcon puheenjohtajanaan.

Pohjoismaat jakavat yhteisen taustan ja turvallisuushaasteet. Pohjoismaiden samankaltaisuuden takia yhteiskuntien uhkakuvat, riskit ja haavoittuvuudet ovat samantyyppisiä kaikissa Pohjoismaissa. Se, että kaikki Pohjoismaat eivät ole Naton tai

EU:n jäseniä, vaikuttaa luonnollisesti yhteistyöhön. Useasti ajatellaan, että erilaiset turvallisuuspoliittiset valinnat kaventavat yhteistyötä. Itse olen kokenut niin, että erilaiset näkökulmat ja painotukset parhaimmillaan täydentävät toisiaan.

Yhteistyöhön osallistuminen on aina kansallinen päätös, eikä pohjoismainen puolustusyhteistyö edellytä kaikkien maiden osallistumista yksittäisiin hankkeisiin. Osa yhteistyöstä toteutetaan kahdenvälisenä.

Perinteinen yhteistyöalue on ollut sotilaallinen kriisinhallinta. Muun muassa Afganistanissa pohjoismainen yhteistyö oli konkreettista ja jokapäiväistä.

Kiristynyt turvallisuustilanne Euroopassa ja lähialueellamme on laajentanut ja syventänyt pohjoismaista sotilaallista yhteistyötä viime vuosina myös muilla yhteistoiminta-alueilla. Itämeren, Pohjois-Atlantin ja laajemmin Pohjoisen alueen (High North) sotilasstrateginen merkitys on noussut jälleen uudelleen esiin ja siellä kolmella alueella tapahtuva kehitys ja sotilaallinen toiminta vaikuttavat kaikkien Pohjoismaiden turvallisuuteen.

Yhteisestä turvallisuusympäristöstä huolimatta jokaisella Pohjoismaalla on geopoliittisesta sijainnistaan johtuvia erityispiirteitä, jotka vaikuttavat yhteistyöhön. Islanti sijaitsee Pohjois-Atlantin merenherruuden kannalta strategisesti tärkeässä kohdassa Grönlannin ja Iso-Britannian välissä. Tanska on Itämeren ja Pohjanmeren salmen vartija, minkä lisäksi sillä on velvollisuuksia Grönlannissa ja arktisella alueella. Norja huolehtii ensisijaisesti Pohjoisista merialueista. Ruotsi tähyää Itämeren suuntaan. Suomi puolestaan katsoo itään Euroopan unionin ulkorajalla. Kaikkien pohjoismaiden tuntumassa on Venäjälle strategisesti tärkeitä alueita.

Kuten hyvin tiedämme, Ruotsi on Suomen tärkein kahdenvälinen kumppani. Molemmissa maissa on poliittista tahtoa syventää yhteistyötä. Meidän sotilaiden vastuulla on luoda käytännön edellytykset toimia yhdessä kaikissa olosuhteissa. Myös Suomen ja Norjan sekä kolmenvälinen Suomen, Ruotsin ja Norjan yhteistyö on tiivistymässä. Karttaa katsomalla ei ole vaikeaa tunnistaa tarvetta syvempään yhteistyöhön. Tavoitteena on kehittää kykyä toteuttaa yhteisiä sotilaallisia operatioita. Niihin ryhtyminen vaatii aina erilliset kansalliset poliittiset päätökset.

Eri osallistumiskokoonpanoissa tehtävä yhteistyö vahvistaa kaikkien Pohjoismaiden turvallisuutta. Keskeistä on turvallisuuden ja vakauden lisääminen lähialueillamme Pohjois-Euroopassa, Itämerellä ja arktisella alueella. Jos tilanne siitä huolimatta kriisiytyy, poliittisilla päättäjillä on keinovalikoimassa mahdollisuuksia syvempää yhteistyöhön myös poikkeusoloissa.

Tämän vuoden puheenjohtajuuskauden teemoista nostan esiin yhden - Green Defence. Ilmastomuutoksen hillitseminen vaikuttaa kaikkien asevoimien toimintaan. Pohdimme yhdessä, kuinka tässä asiassa tulee edetä. Pitkän aikavälin tavoitteeksi on asetettu kestävä kehityksen periaatteita noudattava operatiivinen toiminta.

Bästa åhörare

Mot omfattande hot kan man inte försvara sig med enbart en aktörs åtgärder, utan det behövs ett fungerande samarbete med olika myndigheter, organisationer, näringslivet och medborgarna för att svara mot hoten.

Finlands modell för övergripande säkerhet erbjuder detta samarbete en fast grund. Finlands modell är en hybridförsvarsmodell. Den är en kombination av förebyggande, överlevnadsförmåga och trovärdig militär försvarsförmåga.

Även om vårt koncept är fungerande, ska även det utvecklas genom att leva i tiden. Såsom det har konstaterats även under coronatiden, kan myndigheternas gemensamma planerings- och verkställighetsförmåga som överskrider förvaltningsgränserna bli ännu bättre.

Hyvät valtakunnallisen maanpuolustuskurssin osanottajat

Arvostan suuresti sitä, että te olette varanneet aikaanne maanpuolustuskurssille osallistumista varten. Tulevina viikkoina perehdytte turvallisuuden kannalta keskeisiin aiheisiin parhaiden asiantuntijoiden opastuksella. Ottakaa luennoista ja harjoituksista kaikki oppi irti ja tuokaa omaa osaamistenne esiin.

Kiitos Helsingin kaupungille yhteistyöstä maanpuolustuskurssin avajaisten järjestämiseksi.

Jag hälsar er hjärtligt välkomna till den riksomfattande försvarskursen.

Toivotan teille kaikille menestyksekkästä maanpuolustuskurssia.